

Valtuustoaloite koulu- ja päiväkotirakennusten lapsivaikutusten arvioinnista

Koulu- ja päiväkotirakennuksista on nykyisen tavan mukaan puhuttu lähinnä tilatehokkuuden nimissä, ”panostetaan laadukkaaseen opetukseen, ei seiniin”. Kuitenkin oppimisympäristöllä ja sen tarjoamilla virikkeillä, rauhallisuudella tai häiriöillä on suuri vaikutus lasten ja nuorten oppimiseen ja hyvinvointiin, onhan kyseessä heidän jokapäiväinen arkinsa. Suomessa on jo nyt jatkuvasti kasvavana ongelmana lasten ja nuorten mielenterveysongelmat, jotka pahimmillaan johtavat siihen, että sairastunut ei aikuisenakaan pysty osallistumaan normaaliin arkeen ja työelämään. Kyseessä on siis lopulta myös elinvoima-asia.

Kouluissa käytettävää pedagogiaa sanelee nykyään vahvasti se, että tilaneliöt pitää saada minimoitua. Tavoitteena on samankaltainen rakenne kuin aikuisten toimistotyöntekijöiden monitoimitiloissa: kenelläkään ei ole omaa kotiluokkaa, vaan luokkatiloja on vain esim. 70 % luokista. Hyvinvoivassa Suomessa ei siis enää ole varaa vastaaviin tiloihin lapsille kuin on ollut nykyisten aikuisten lapsuudessa.

Lapset, kuten aikuisetkin, ovat erilaisia. Osa pystyy toimimaan ja keskittymään häiriötä sisältävässä ja jatkuvasti vaihtuvassa ympäristössä, osa taas tarvitsee rauhallisempaa, vakiintunutta ympäristöä, jotta oppisi ja henkinen kuormitus ei kasvaisi liian suureksi. Erityislasterien tilavaatimukset ovat yleensä myös tällaisia.

Esitämme, että jokaiseen rakennettavaan ja remontoitavaan päiväkotiin ja kouluun tehdään ennen lopullisen rakennussuunnitelman hyväksymistä lapsivaikutusten arviointi, jossa huomioidaan erilaisten lasten tilatarpeet, käyttäen Unicefin ohjeistusta:
<https://www.lapsiystavallinenkunta.fi/lapsen-oikeuksien-teemapaketit/aluksi-lapsen-etu-on-ensisijainen/miten-lapsivaikutusten-arviointi-toteutetaan>

Jos tarvittavat tilat ovat kalliimmat kuin mihin kaupunki on alunperin budjetoanut rahaa, tuodaan tämä kustannusero valtuuston tietoon ja lopullinen tilatavoite budjetiteineen sen päätettäväksi. Näin lopullinen vastuu rakennuksen soveltumisesta lasten ja nuorten jokapäiväiseen käyttöön, kaikenlaisten lasten hyvinvoinnin näkökulmasta, tulee valtuustolle.

Esitämme myös, että ensimmäisenä kohteena tälle prosessille on Sammontalo.

Lappeenrannassa 6.6.2022